

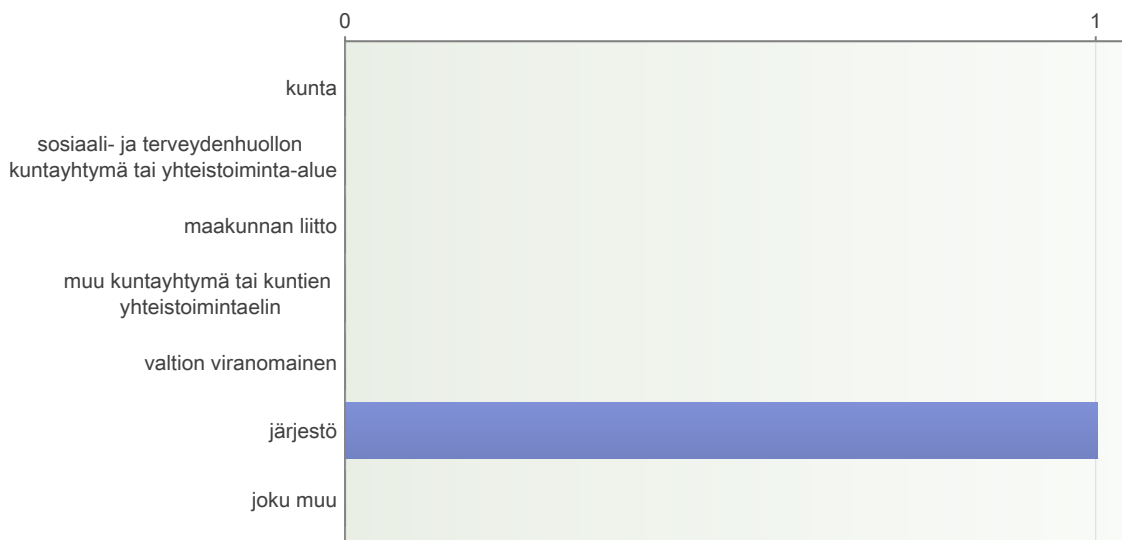
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sivistystyönantajat ry	Minna-Marika Lindström	Minna-Marika Lindström		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Mistä on kyse:

Lakiluonnoksen maakuntien tehtävistä luvun 2 6 §:ssä yksilöidään maakunnille suunnitellut tehtävät. Sen mukaan maakunta hoitaa sille lailla säädettyjä tehtäviä, joiden osalta momentin 9 kohdassa todetaan "aluekehittämismääräyksen tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja osaamisen kehittäminen, kulttuurin edistäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotoutumisen edistäminen".

Lain yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan (s. 15-16):

"Koulutuksella ja osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan maakunnassa erityisesti elinikäistä ohjausta ja elinikäisen ohjauksen palveluiden koordinoitua. Elinikäisellä ohjauksella vaikutetaan työllistymisen kannalta tärkeän osaamisen hankkimiseen sekä koulutus- ja työurien rakentamiseen, vähennetään koulukeskeytyksiä, nopeutetaan työhön siirtymistä, pidennetään työuria sekä parannetaan kansalaisten osallisuutta. Säännöksen soveltamisalaan ei kuitenkaan kuulu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää järjestämis lupaa edellyttävän koulutuksen järjestäminen. Koulutuksen ja osaamisen kehittämiseen kuuluu työvoimakoulutus, jona tarjotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta sekä kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa tarkoitettua kotoutumiskoulutusta. Työvoimakoulutuksena voidaan lisäksi tarjota aikuisten perusopetusta. Osaamisen kehittämis palvelua järjestetään aikuisten ammattitaidon, työllistymis- ja työpaikan säilyttämismahdollisuuksien sekä yrittäjyysvalmiuksien parantamiseksi ja ammattitaitoisen työvoiman saamiseksi ja yritystoiminnan synty miseksi. Osaamisen kehittämis palvelua voidaan järjestää myös valtion ja yrityksen yhteishankintana."

Sivistystyönantajien kanta:

Maakuntien tehtävänä ei tule olla opetuksen- tai koulutuksen järjestäminen millään koulutusasteella ja tämä tulee todeta lainsäädännön yhteydessä selvästi. Koulutuksen järjestävät opetuksen- ja koulutuksen järjestäjät, ylläpitäjät sekä korkeakoulut.

Ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön osalta tulisi siirtyä maakuntauudistuksen kanssa samanaikaisesti kokonaan yksityisoikeudelliseen toimintamuotoon (säätio, osakeyhtiö, yhdistys).

Se lisäksi läpinäkyvyyttä ja vertailtavuutta sekä tukisi sitä, että koulutukseen tarkoitettu julkinen rahoitus ohjautuu oikeaan kohteeseen.

Perustelut:

Koulutusta ei voida tarkastella pelkästään alueellisesta tarpeesta - valtakunnallinen tarkastelu on keskeistä. Jos koulutusta tarkastellaan vain alueellisesti, pienet tai kalliit ammatilliset alat jäisivät ilman koulutusta.

Toisen asteen koulutus (lukio, ammatillinen) ei ole kunnan tehtävä. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäminen ei ole lakiin kirjattu kunnan tehtävä toisin kuin esim. sosiaalipalvelut. Kunta voi järjestää lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta vapaaehtoisesti edellyttäen, että sillä on opetus- ja kulttuuriministeriön lupa (julkinen rahoitus koostuu valtion ja kunnan rahoitusosuudesta).

Lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta järjestää merkittävä määrä yksityisiä toimijoita, joilla on em. opetus- ja kulttuuriministeriön lupa. Ammatillisen koulutuksen järjestäjistä n. 60 % toimii yksityisessä muodossa, lukiokoulutuksen järjestäjistä n. 15 % (sis. harjoittelukoulut).

Koulutuksen siirtäminen maakuntien tehtäväksi toisi käytännössä uuden ja turhan hallinnollisen kerroksen. Uudelle hallinnolliselle kerrokselle ei ole tarvetta, se lisäksi perusteetonta byrokratiaa ja toisi lisää kustannuksia. Vähenevä rahoitus tulee ensisijaisesti kohdistaa itse koulutustehtävän toteuttamiseen, ei uuden byrokratian luomiseen.

Hallitusohjelman mukaan vähennetään kuntien tehtäviä ja velvoitteita. Ei ole perusteita samaan aikaan rakentaa tilalle uutta julkista toimijaa koulutussektorille. Sen sijaan tulisi hyödyntää hyvät kokemukset yksityisen toimintamuodon käyttämisestä lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa.

Koulutus on merkittävä yhteiskunnan toiminto, jota tulee kehittää sen omista lähtökohdista jatkossakin. Maakuntauudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveysalan näkökulmasta, ei koulutuksen. Koulutusjärjestelmä ei myöskään toimi samalla tavalla kuin sosiaali- ja terveyspalvelut. Koulutussektorilla luvan omaavat säätiot, yhdistykset ja osakeyhtiöt eivät saa jakaa voittoa omistajilleen. Koulutuksessa opiskelijan valinnanvapaus on taattu ja rahoitus ohjautuu opiskelijan koulutuksesta vastaavalle taholle ilman turhaa byrokratiaa.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouksissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- 16 § Maakuntien yhteistyösopimus ja 17 § Yhteistyösopimuksen valmistelu

Mistä on kyse:

Hallituksen esityksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon alueelliseksi yhteensovittamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien on tehtävä yhteistyösopimus, jossa on sovittava muun muassa maakuntien yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan toteuttamisessa.

Lakiesityksen perustelujen mukaan koulutuksen yhteistyö sisältää muun muassa ”osaamistarpeen arvioinnin ja ennakkoinnin yhteistyöalueella. Osaamistarpeen ennakkoinnin ja arvioinnin perustella maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä ja työnjaosta niiltä osin kuin se on maakunnan tehtävä. Koska koulutuksen järjestäminen kuuluu yliopistojen, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten vastuulle, on tärkeää, että ne ovat samalla aktiivisesti mukana maakuntien välisen yhteistyön suunnittelussa ja toteutuksessa. Samoin maakuntien yhteistyö tutkimuksen toteuttamisessa edellyttää tiivistä yhteistyötä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa ja näiden välisen tutkimuksen työnjaon huomioimista.”

Sivistystyönantajien kanta:

1)Kuten perusteluissa todetaan, koulutuksen järjestäminen kuuluu yliopistojen, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten vastuulle.

Jotta lain tavoite toteutuu, korkeakoulujen ja koulutuksen järjestäjien on tarpeen olla mukana yhteistyösopimusten laatimisprosessin kannalta oleellisissa asiantuntijaryhmissä ja toimielimissä.

2)Korkeakoulupolitiikan pitkänä linjana on ollut yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen koulutuksen ja tutkimuksen alakohtaisen profiloinnin edistäminen. Maakuntien yhteistyösopimuksia tehtäessä ja koulutus- ja tutkimustoiminnasta sovittaessa on otettava huomioon korkeakoulujen strategiat, vahvuusalueet ja yhteinen profilointi.

On myös muistettava, että koulutusta voidaan järjestää yhteistyössä joustavasti yli maakunta- ja yhteistyöaluerajojen. Jo nyt on olemassa toimivia käytäntöjä, joissa yhdellä alueella sijaitseva korkeakoulu tuottaa koulutusta joko yhdessä toisella alueella sijaitsevan korkeakoulun tai suoraan toisen korkeakoulun tarpeisiin. Digitalisoituvat oppimisympäristöt lisäävät tällaisen yhteistyön mahdollisuuksia. Niiden käyttöönotto myös tukee profiloitumista sekä kykyä vastata nopeammin koulutustarpeiden muutoksiin.

3)Lainsäädännöllisen selvyden vuoksi korkeakouluja koskeva terminologia on yhdenmukaistettava niin näissä pykälissä kuin kautta lainsäädäntötekstien virallisten ja vakiintuneiden käytäntöjen mukaiseksi. Tarkoitettaessa kaikkia korkeakouluja käytetään joko termejä ammattikorkeakoulut ja yliopistot tai vaihtoehtoisesti termiä korkeakoulut.

39 § Koulutuskorvaus

Mistä on kyse:

Hallituksen esityksen perusteluissa kerrotaan, että ”valtion varoista on aikaisemmin terveydenhuoltolain nojalla korvattu koulutuksesta aiheutuvia kustannuksia lääkäri-, hammaslääkäri-, erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen. Nyt esitettävässä uudessa pykälässä koulutuskorvausta laajennettaisiin koskemaan myös muita yliopistotasoisia sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksia ja niihin liittyviä käytännön harjoitteluja. Tällä tarkoitettaisiin lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen lisäksi erityisesti sosiaalityöntekijöitä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yliopistotasoisia erikoistumiskoulutuksia ja muita

pätevöittäviä ammatillisia jatkokoulutuksia. Ne koulutukset joihin korvausta maksettaisiin, määriteltäisiin tarkemmin 45 §:ssä tarkoitetulla asetuksella”

Korvaus suoritettaisiin maakunnalle, joka ylläpitää yliopistollista sairaalaa. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on yhteistyöalueen maakuntien ja koulutusta antavien yliopistojen välinen koulutussopimus.

Sivistystyönantajien kanta:

1) Esityksessä koulutuskorvauksen piirissä olevia koulutuksia laajennetaan yliopistotason koulutuksissa myös sosiaalialalle, mikä on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen lisääntyvän integraation kannalta hyvä ja kannatettava uudistus.

2) Esityksen mukaan sote-alan uudentyypisistä yliopistopohjaisista erikoistumiskoulutuksista voidaan niin sovittaessa myös maksaa koulutuskorvauksia, mikä myös on hyvä ja kannatettava uudistus.

3) Myös ammattikorkeakoulujen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutusta ja siihen liittyvää käytännön harjoittelua sekä erikoistumiskoulutuksia tulee voida korvata esityksen mukaisista koulutuskorvauksista.

Tällä hetkellä ammattikorkeakoulut joutuvat itse maksamaan korvauksen sote-alan tutkinto-opintoihin kuuluvasta käytännön harjoittelusta. Vuonna 2015 ammattikorkeakoulut maksoivat koulutuskorvauksista maksuja yhteensä 7,5 miljoonaa euroa.

Esimerkiksi sairaanhoitajaopintojen edellytetään EU:n ammattipätevyysdirektiivin nojalla sisältävän kliinistä opetusta vähintään puolet tutkinnon vaatimasta opetuksesta. Käytännössä kliinistä opetusta voidaan merkittävässä määrin toteuttaa vain yhdessä terveystalutuottajien kanssa harjoittelun muodossa, joten kyse on ammattipätevyyteen liittyvästä pakollisesta harjoittelusta, eikä korkeakoulujen omassa harkinnassa olevasta käytännöstä.

4) Esityksen mukaan korvaukset maksetaan maakunnille, joissa on yliopistollinen keskussairaala, ja nämä maakunnat maksaisivat korvauksen edelleen muille koulutukseen osallistuville toimijoille.

Yliopistotasoista sosiaalialan koulutusta ja ammattikorkeakoulutasoista sote-alan koulutusta järjestetään myös muissa maakunnissa. Korvauskäytännöt on rakennettava mahdollisimman sujuviksi ja johdonmukaisiksi riippumatta siitä, missä maakunnassa koulutus järjestetään.

§ 45 Asetuksenantovaltuus

Mistä on kyse:

STM:n asetuksella säädeltäisiin tarkemmin niistä yliopistotasoisista koulutuksista, joita olisi palvelujärjestelmän tarpeet huomioiden tarkoituksenmukaista tukea koulutuskorvauksella.

Asetuksella säädetään myös koulutuskorvausten perusteista, suuruudesta ja korvausten maksamiseen liittyvistä menettelyistä ja määräajoista, koulutussopimuksessa sovittavista asioista sekä korvaukseen oikeutetuista palvelun tuottajista, yliopistoista ja muista toimijoista.

Koulutuskorvauksen suuruuden perusteita olisivat esimerkiksi yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien alueella olevan koulutustoiminnan volyymi sekä arvioitu koulutus- ja osaamistarve.

Mitä otettava huomioon:

1) Koulutuskorvausten piiriin valikoitavissa kokonaisuuksissa on toimittava johdonmukaisesti. Esimerkiksi

uudenlaisia korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksia on tarkoitus järjestää ennen kaikkea työelämän tarpeista lähtien. Kun korkeakoulut ja sote-alan toimijat yhdessä suunnittelevat tällaisia sote-alan koulutuksia, on niillä oltava tietoa siitä, millä edellytyksillä kyseinen koulutus kuuluu koulutuskorvausten piiriin. Tämä selkeyttäminen on keskeistä, sillä koulutuksella rakennetaan myös tulevaisuutta ja tunnistetaan muutoksia. Uusia koulutusmuotoja ja – ohjelmia tullaan tarvitsemaan, minkä takia osaamisen suuntaamisen toimintaperiaatteet on muotoiltava selkeästi.

2) Hallituksen esityksessä koulutuskorvauksen piiriin esitetään vain yliopistotasoisia sote-alan koulutuksia. Korvaukset on laajennettava koskemaan myös ammattikorkeakoulutason koulutusta.

3) Koulutuskorvauksia arvioitaessa on otettava huomioon, että korkeakoulut eivät kouluta sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia vain tietyn yhteistyöalueen tarpeisiin, vaan kansallisesti.

36 § Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminta maakunnassa

Mistä on kyse:

Hallituksen esityksen mukaan maakunta vastaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisestä sekä alue- ja organisaatorajat ylittävästä kehittämisyhteistyöstä. Yliopistosairaalamakuntien on sovittava muiden samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminnan yhteistyöstä. Näiden on tehtävä yhteistyötä uusien menetelmien, tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä yliopistojen, korkeakoulujen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osaamistarpeen arviointia ja ammatillisen osaamisen kehittämistä on tehtävä yhteistyössä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

Perusteluissa todetaan, että tehtäviä varten tarvitaan yhteistyörakenteet alueen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sekä muiden tarvittavien alueellisten ja kansallisten tahojen kanssa.

Sivistystyönantajien kanta:

1) Oleellista on luoda toimiva keskusteluyhteys maakuntahallinnon ja korkeakoulujen välille. Yhteistyön järjestämisessä tulee varmistaa, että korkeakouluissa tuotettu ajantasainen ja relevantti tutkimustieto päätyy palvelujen kehittämisohjelmien kautta.

2) Mahdollisissa kehittämistoiminnan seurantajärjestelmissä on syytä painottaa riittävää kansallista yhdenmukaisuutta. Seurantajärjestelmien tulee myös aidosti kannustaa innovatiivisuuteen uusien menetelmien, tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä.

40 § Alueelliset tutkimustoimikunnat

41 § Yliopistotasoisien sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen rahoitus

42 § Valtakunnallinen sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmä

45 § Asetuksenantovaltuus

Mistä on kyse:

40 § Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien on asetettava nelivuotiskaudeksi yhteinen sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimustoimikunta mahdollisine jaostoineen. Tutkimustoimikunnassa on monitieteinen edustus yhteistyöalueen maakuntien toimintayksiköistä.

41 § Valtion varoista voidaan korvata yliopistotasoisesta sosiaali- ja terveystieteellisestä tutkimuksesta maakunnille sekä muille julkisille ja yksityisille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun tuottajille aiheutuvia kustannuksia. STM määrittelee yhteistyössä tutkimustoimikuntien kanssa korvausten perusteena olevan

tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet. Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella.

42 § STM asettaa valtakunnallisen asiantuntijoista koostuvan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmän, jonka tehtävänä on arvioida tutkimuksen laatua, määrää ja tuloksellisuutta sekä painoalueiden ja tavoitteiden saavuttamista kuluneella nelivuotiskaudella ja tehdä ehdotus yliopistotasaisen tutkimuksen rahoituksen jakamisesta yhteistyöalueille seuraavana kautena.

45 § Yliopistotasaisen sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen painoalueista ja tavoitteista sekä tutkimusrahoituksen jakamisen muista perusteista ja menettelystä sekä yliopistotasaisen tutkimuksen arviointiryhmän asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään STM:n asetuksella.

Sivistystyönantajien kanta:

1)Ehdotuksen mukaan tutkimustoimikuntien tehtävä laajenisi käsittämään myös sosiaalitieteellisen tutkimuksen. Tällä hetkellä toimikunnat ovat vain yliopistotasaisista terveydentutkimusta varten. Tehtäväkentän laajeneminen on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen lisääntyvän integraation kannalta hyvä ja kannatettava uudistus.

2)Tutkimustoimikunnissa on oltava nykyiseen tapaan myös yhteistyöalueen yliopiston edustus, jotta tutkimusyhteistyö on mahdollisimman saumatonta ja tutkimuksen painopisteet ja tavoitteet rakennettu parasta asiantuntemusta hyödyntäen. Samalla on tarkasteltava tutkimustoimikuntien tehtäväkentän laajentamista myös ammattikorkeakoulutasoisen tutkimuksen mukaan ottamiseksi.

3)Laajenevan tehtäväkentän tulee näkyä tutkimustoimikuntien jaettavissa olevassa rahoituksessa. Jotta terveyden- ja sosiaalihuollon yksiköissä olisi realistinen mahdollisuus tehdä hoitotyön ohessa myös tutkimusta, rahoitusta on lisättävä. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasaiseen tutkimukseen on vähentynyt koko 2000-luvun. Vielä vuonna 2000 rahoitus oli 59,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 talousarvioesityksessä toimintaan on esitetty 15 miljoonaa euroa.

4)Sote- ja maakuntauudistuksen kokonaisuudessa on varmistettava, että ns. yliopistosairaalamakuntien sosiaali- ja terveysasioiden keskeisissä päättävissä ja valmistelemissa elimissä on mukana yliopistojen edustus kuten nykyisinkin. Myös muiden maakuntien vastaavissa hallintoelimissä on syytä olla mukana niitä korkeakouluja, joissa annetaan alan koulutusta ja tehdään tutkimusta.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaantulolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaantulolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaantulolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtiosuusskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kotikuntakorvaus

Mistä on kyse:

Perusopetusta järjestävät kunnat, kuntayhtymät, valtio, yksityiset opetuksen järjestäjät sekä yliopistot.

Maakuntauudistuslakikokonaisuuden yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 270, luku 6, 30 §) todetaan seuraavasti: ”Pykälän 5 momentissa säädettäisiin muiden opetuksen järjestäjien kuin kunnan kotikorvauksesta. Muu opetuksen järjestäjä kuin kunta saisi 94 prosenttia 1—4 momentissa tarkoitetuista kotikuntakorvauksista.”

Sivistystyönantajien kanta:

Julkisen rahoituksen myöntämisessä tulee noudattaa samoja perusteita sekä yksityisen että julkisen opetuksen järjestäjän osalta ja tuki tulee myöntää saman suuruisena.

Lakiesityksessä tai sen perusteissa ei yksilöidä, mihin muiden kuin kunnallisten perusopetuksen järjestäjien kuusi prosenttiyksikköä pienempi kotikuntakorvaus perustuu. Hallituksen esityksessä olisi tullut selkeästi yksilöidä kunnan sellaiset tehtävät, joita ei ole muilla opetuksen järjestäjillä sekä esittää laskelmat näistä rasitteista jokaiselle kunnalle aiheutuvista kustannuksista.

Muilla kuin kunnallisilla perusopetuksen järjestäjillä on samat lainsäädännölliset tehtävät ja velvoitteet kuin kunnallisilla opetuksen järjestäjillä, esimerkiksi suuri osa muista kuin kunnallisista perusopetuksen järjestäjistä toimii sijaintikunnassaan lähikouluna. Hallituksen esitys ja nykyinen laki asettavat oppilaat keskenään eriarvoiseen asemaan.

Euroopan unionin perustamissopimuksen 106 artiklan 2 kohdan (momentin) mukaan valtio ei voi toiminnassaan asettaa julkista ja yksityistä palvelutuotantoa eriarvoiseen asemaan. Käsityksemme mukaan hallituksen esityksessä oleva kirjaus voi olla ristiriidassa Suomea velvoittavan Euroopan unionin perustamissopimuksen kanssa ja kyseessä voi olla myös kiellettyä valtiontukea.

Arvonlisävero

Mistä on kyse:

Maakuntauudistuslakikokonaisuuden yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 27, luku 6, 35 §) todetaan seuraavasti: Arvonlisäveron huomioon ottaminen yksityiselle opetuksen järjestäjälle ja yliopistolle maksettavissa kotikuntakorvauksissa. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan lain säännöksiä, mutta sen sanamuotoa täsmennettäisiin toteamalla myös yliopistot. Säännöksen perusteella valtio maksaisi yksityisille opetuksen järjestäjälle sekä yliopistoille kotikuntakorvausten yhteydessä oppilasta kohden euromäärän, joka vastaa yksityisten perusopetuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta yksityisille opetuksen järjestäjille maksettavista arvonlisäverottamista kotikuntakorvauksista. Säännöksen tarkoituksen on ottaa huomioon myös piilevä arvonlisävero, jota yksityiset koulutuksen järjestäjät ja yliopistot eivät muuta kautta voi vähentää.

Sivistystyönantajien kanta:

Yksityiset opetuksen järjestäjät ja lukiokoulutuksen järjestäjät joutuvat maksamaan tekemistään hankinnoista

arvonlisäveron. Tällä hetkellä palveluista ja tuotteista maksettu arvonlisävero kompensoidaan maksamalla kotikuntakorvaukseen ja yksikköhintaan arvonlisäverokorotusta, joka ei kuitenkaan kata kaikkia maksettua arvonlisäveroja. Lisäyksen riittämättömyys käy ilmi eritoten silloin, kun opetuksen järjestäjä tekee isoja investointeja esimerkiksi koulurakennuksiin liittyen.

Sivistystyönantajat esittää muutosta, jossa maksettu arvonlisävero palautetaan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjille euro-eurosta periaatteen mukaisesti.

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Mistä on kyse:

Laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta kirjataan oppilas- ja opiskelijahuoltoon liittyen seuraavasti: ”Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaan kunta järjestää osana oppilas- ja opiskelijahuoltoa koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon. Uudistuksen yhteydessä kouluterveydenhuolto, psykologit ja kuraattorit siirtyvät maakuntiin ja ns. muu yhteisöllinen oppilashuolto jää kuntiin. Tämä tarkoittaa, että valtaosa kunnan peruspalvelujen valtionosuusmomenteilla nykyisin olevista oppilashuollon valtionosuuksista siirtyy maakuntiin (sosiaali- ja terveystoimen osuus). Kunnille jää kuitenkin edelleen organisointi ja yhteensovittamistehtäviä oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin liittyen. Toiminta on pystyttävä yhteen sovittamaan maakuntien kanssa palvelujen (terveydenhuolto, psykologit ja kuraattorit) järjestämiseksi kouluissa. Lähtökohtana on, että palveluita järjestetään lähipalveluna eli kouluissa. Valtionosuuksien laskennan kustannuspohjissa oppilas- ja opiskelijahuollon kustannukset ovat jo valmiiksi jakautuneet opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin. ”

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki koskee perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan sekä lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitetussa koulutuksessa olevan opiskelijan oikeudesta opiskeluhooltoon.

Sivistystyönantajien kanta:

Opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämistä vastuuta ei tule siirtää maakunnille.

Nykymalli, jossa koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus vastata opiskeluhoollon järjestämisestä itse, mutta kunnalla on velvollisuus järjestää palvelut, on todettu toimivaksi ja se tulee siten säilyttää. Järjestämisen käytännöt sekä yhteistyön mallit, taso ja toimivuus kunnan ja koulutuksen järjestäjien välillä vaihtelevat järjestäjittäin. Koulutuksen järjestäjät ovat keskenään erilaisia ja käytännöissä on myös alueellisia eroja. Yksilöllisten ratkaisumallien tulee olla mahdollisia myös jatkossa.

Perustelut:

Opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut ovat kehittyneet omiksi, terveydenhuollosta irrallisiksi toimenkuvikseen. Keskeistä psykologien ja kuraattoreiden työssä on sen ennaltaehkäisevä luonne. Ennaltaehkäisevän työn onnistumisen edellytyksiä ovat mm. oppilaitoksen ja toiminta-alueen hyvä tuntemus ja moniammatillinen yhteistyö, jota johdetaan koulutuksen / opetuksen järjestäjän tasolla. Käytännössä tämä toteutuu parhaiten silloin, kun koulutuksen järjestäjä voi itse päättää palveluiden toteuttamistavasta.

Yhteisöllistä ja yksilöllistä työtä ei voi käytännössä hallituksen esityksessä mainitulla tavalla erottaa. Työn suunnittelu, ohjaus ja kehittäminen edellyttävät, että opiskeluhoollon ammattilaiset työskentelevät osana oppilaitosta. Tätä puoltaa myös se, että iso osa psykologien ja kuraattoreiden työstä määritellään opetustoimen lainsäädännössä.

Vastuiden hajottaminen osin maakunnalle ja osin kunnalle voi johtaa epäselvään vastuunjakoon ja lisätä riskiä

epäselvistä johtosuhteista. Tämä puolestaan voi aiheuttaa sekaannusta kuraattorien ja psykologien tehtävien hoidossa ja siten heikentää yksittäisen oppilaitoksen oppilashuollon toimivuutta.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Sivistystyönantajat esittää näkemyksensä kuntien ja maakuntien edunvalvonnan järjestämisestä seuraavaa:

Edustusoikeuden rajaaminen työmarkkinaedunvalvontaan

Sivistystyönantajat pitää hyvänä, että Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n toiminta rajataan työnantajaedunvalvontaan välittömästi liittyviin asioihin. Tämä on tälläkin hetkellä KT:n keskeinen tehtävä, joten tehtäväalueen säilyttäminen välittömästi työmarkkinaedunvalvontaa koskeviin asioihin ja toiminnan erottaminen Kuntaliiton toiminnoista takaa keskittymisen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen.

Edustusoikeuden rajaaminen jäsenyhteisöjen osalta

Sivistystyönantajat katsoo, että Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n edustusoikeutta jäsenyhteisöjen osalta tulisi rajata. Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n toiminnan keskeinen painopiste tulisi olla lakisääteisessä työnantajaedunvalvonnassa, jolloin se keskittyisi kuntien, kuntayhtymien, maakuntien ja maakuntien palvelulaitosten työnantajaedunvalvontaan. Lisäksi jäsenyhteisöjen osalta, jotka halutessaan voisivat olla Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n jäsenyhteisöjä, pitäisi edustusoikeuden olla rajattu niihin toimijoihin, jotka hoitavat kunnan tai maakunnan lakisääteisellä vastuulla olevaa palvelutehtävää. Näin ollen Kunta- ja maakuntatyönantajien KT:n mahdollinen edustusoikeus tulisi rajata jäsenyhteisöjen osalta vain näihin, kunnan ja maakunnan vastuulla olevaa palvelutehtävää hoitaviin yhteisöihin. Näin toteutettu rajattu muutos KT:n asemaan ottaa huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta aiheutuvat muutokset ja mahdollistaa niiden organisaatioiden, jotka hoitavat lakisääteisistä palvelutehtävää järjestäytymisen Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n tai jonkin muun työnantajaorganisaation jäsenenä. Lainsäädäntöön tehtävien muutosten yhteydessä on varmistettava, että lainsäädännöllä ei ohjata yksityisessä muodossa toimivia organisaatioita järjestäytymisessä ja turvataan aito mahdollisuus yksityisessä muodossa toimiville valita

edunvalvojansa.

Hallituksen ja jaostojen jäsenten valitseminen

Hallituksen esityksen 6 §:n perustelujen mukaan kunta- ja maakuntajaostojen jäsenet tulisi määrätä poliittisten voimasuhteiden mukaisesti. Kunta- ja maakuntatyönantajat KT on kuitenkin lakiesityksen mukaan jatkossa Kuntaliitosta erillään toimiva työnantajajärjestö. Työnantajajärjestöjen tulee toimia työnantajapuolen etujärjestönä, jolloin tärkein kriteeri järjestön toimielinten jäsenten tehtäviin nimitettäessä tulisi olla työnantajana toimimiseen liittyvä osaaminen. Sivistystyönantajat katsoo, että poliittisten voimasuhteiden sijaan toimielinten jäsenten valinnassa tulisi painottaa työnantajatoimintaan liittyvää osaamista kuten työ- ja virkasopimuksiin sekä kunnan ja maakunnan viranhaltijaa koskevaan lainsäädäntöön liittyvää osaamista. Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n toiminnan riippumattomuuden turvaaminen ja toiminnan irrottaminen poliittisista voimasuhteista on erittäin tärkeää työmarkkinoiden valtakunnallisen tasapainon kannalta.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.